EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

عشر موجبات للنجاة

ʿAshr Mūjibāt li-l-Najāh

ZECE MIJLOACE DE IZBĂVIRE

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Zece mijloace de izbăvire

عشر موجبات للنجاة

ʿAshr Mūjibāt li-l-Najāh

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: عشر موجبات للنجاة
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, © 2007–2026, CC BY 3.0 · https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, ʿAshr Mūjibāt li-l-Najāh, ediția I, 1443 H / 2022. Transcriere și revizie: Maktab Itqān, Kuwait.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Introducere 1
1 Monoteismul și adorarea exclusivă a lui Allah 6
Primul: izbăvirea de intrarea în Foc 7
Al doilea: izbăvirea de rămânerea veșnică în Foc 7
2 Urmarea Sunnei Profetului ﷺ 14
3 Teama de Allah și evlavia față de El 19
4 Păzirea limbii 24
5 Ferirea de tulburări 27
6 Stăruința în rugă și căutarea adăpostului la Allah 29
7 Stăruința în căință și în cererea de iertare 35
8 Ferirea de îngâmfare și de amăgirea de sine 38
9 Amintirea socotelii și a înfățișării înaintea lui Allah 42
10 Îndemnarea la bine și oprirea de la rău 45
Încheiere 50
Îndemn 51

Introducere

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Laudă lui Allah, Domnul lumilor! Binecuvântarea și pacea fie asupra robului, Trimisului și prietenului Său apropiat, Profetul nostru Muḥammad, asupra întregii sale familii, a tuturor companionilor săi și a celor care îi urmează în bine până în Ziua Judecății.

Acestea fiind spuse, robul căruia Allah îi dă izbândă se străduiește să își îndrepte și să își curețe sufletul și să îl izbăvească de rele și primejdii în această lume și în Viața de Apoi. Aceasta este o țintă măreață și un scop înalt, pentru care credincioșii s-au pregătit cu hotărâre. Gândul la izbăvirea lor și căutarea lucrurilor care le aduc reușita și siguranța le-au preocupat mintea. Această grijă i-a cuprins chiar și pe cei mai buni oameni ai acestei comunități după Profet ﷺ: primii trei califi, Allah să fie mulțumit de ei.

ʿUthmān ibn ʿAffān, Allah să fie mulțumit de el, a relatat: „Pe când stăteam la umbra unei fortificații, ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a trecut pe lângă mine și m-a salutat, dar nu mi-am dat seama nici că trecuse, nici că mă salutase. ʿUmar a plecat la Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, și i-a spus: «Nu te miră că am trecut pe lângă ʿUthmān și l-am salutat, dar nu mi-a răspuns la salut!»

A venit apoi împreună cu Abū Bakr — în timpul conducerii lui Abū Bakr — și m-au salutat amândoi. Abū Bakr a spus: «Fratele tău ʿUmar a venit la mine și mi-a spus că a trecut pe lângă tine și te-a salutat, dar nu i-ai răspuns. Ce te-a făcut să

procedezi astfel?» Am spus: «Pe Allah, nu mi-am dat seama că ai trecut pe lângă mine și nici că m-ai salutat!» Abū Bakr a zis: «ʿUthmān spune adevărul; un lucru te-a preocupat și te-a făcut să nu observi!» Am răspuns: «Da.» A întrebat: «Care?»

ʿUthmān a spus: «Allah l-a luat la Sine pe Profetul Său ﷺ înainte să îl întrebăm cum putem dobândi izbăvirea în această privință.» Abū Bakr a zis: «Eu l-am întrebat despre aceasta.» M-am ridicat către el și am spus: «Tatăl și mama mea să îți fie răscumpărare! Tu ești mai îndreptățit la aceasta.» Abū Bakr a spus: «Am întrebat: O, Trimis al lui Allah, cum se dobândește izbăvirea în această privință? Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns:

مَنْ قَبِلَ مِنِّي الْكَلِمَةَ الَّتِي عَرَضْتُ عَلَى عَمِّي، فَرَدَّهَا عَلَيَّ، فَهِيَ لَهُ نَجَاةٌ

‹Cel care primește de la mine cuvântul pe care i l-am înfățișat unchiului meu, iar el mi l-a respins, va avea în el izbăvire.›»”[1]

Cel care cugetă la această întâmplare măreață înțelege cât de însemnată este izbăvirea, într-atât încât îi îngrijorează și îi preocupă pe credincioșii sinceri. Iată-l pe ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, preocupat de izbăvire, deși Profetul ﷺ spusese despre el: „Și ʿUthmān este în Paradis.”[2] Și mai spusese despre el: „De acum înainte, ceea ce va face ʿUthmān nu îi va aduce vătămare.”[3]

1 Relatat de imamul Aḥmad în Musnad (20), cu un lanț de transmitere bun.

2 Relatat de Abū Dāwūd în Sunan (4649); al-Albānī l-a declarat autentic în Al-Rawḍ al-naḍīr (425).

3 Relatat de al-Tirmidhī (3701); al-Albānī l-a apreciat drept bun în Al-Mishkāh (6073).

S-a relatat despre ʿAbd Allāh ibn Rawāḥah, Allah să fie mulțumit de el, că se afla acasă, lângă soția sa, și a început să plângă. Ea l-a întrebat de ce plânge. A spus: „Mi-am amintit cuvântul lui Allah:

﴿وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا﴾

«Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la Foc. Aceasta este, pentru Domnul tău, o hotărâre de neînlăturat. Apoi îi vom izbăvi pe cei care au fost evlavioși și îi vom lăsa pe cei nedrepți în el, în genunchi.»

Coran, Maryam 19:71–72

Și nu știu dacă voi fi izbăvit de el sau nu!”[4]

Dacă aceasta era starea primilor înaintași dintre companioni, care căutau cauzele izbăvirii în ambele vieți, deși li se vestise intrarea în Paradis, care ar trebui să fie starea celor de după ei?

Aceasta este o scriere scurtă în care m-am îngrijit să arăt zece lucruri dintre cele mai însemnate prin care robul dobândește izbăvirea. Fiecare musulman se cuvine să se străduiască să le învețe, să le pună în practică, să le urmeze căile și să îi învețe pe cei din familia și dintre frații săi pe care îi poate învăța. Astfel va dobândi izbăvirea în această lume și în Ziua Învierii și fericirea veșnică în Grădinile desfătării.

Chemarea robilor la izbăvire, ușurarea căilor către ea și amintirea cauzelor ei sunt o călăuzire statornică și o practică urmată, după cum se spune în Coran:

﴿وَيَٰقَوْمِ مَا لِيٓ أَدْعُوكُمْ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدْعُونَنِيٓ إِلَى ٱلنَّارِ﴾

„O, popor al meu! Cum se face că eu vă chem la izbăvire, iar voi mă chemați la Foc?”

Coran, Ghāfir 40:41

4 Relatat de al-Ḥākim în Al-Mustadrak, 4/631.

S-a spus:

مَا بَالُ دِينِكَ تَرْضَى أَنْ تُدَنِّسَهُ
وَثَوْبُكَ الدَّهْرَ مَغْسُولٌ مِنَ الدَّنَسِ
تَرْجُو النَّجَاةَ وَلَمْ تَسْلُكْ مَسَالِكَهَا
إِنَّ السَّفِينَةَ لَا تَجْرِي عَلَى الْيَبَسِ

„Cum de îngădui să îți întinezi religia,
pe când veșmântul tău e mereu spălat de murdărie?
Nădăjduiești izbăvirea, dar nu ai urmat căile ei;
corabia nu poate pluti pe uscat.”

Allah „i-a arătat robului calea izbăvirii și i-a deschis porțile ei, i-a făcut cunoscute căile dobândirii fericirii și i-a dat mijloacele ei. L-a avertizat asupra urmărilor rele ale neascultării și i-a arătat, în sine și în ceilalți, nenorocirea și pedeapsa ei”.[5]

5 Din cuvintele lui Ibn al-Qayyim în ʿUddat al-ṣābirīn, p. 284.

Frumos a spus poetul:

وَاحَسْرَتَاهُ تَقَضَّى الْعُمْرُ وَانْصَرَمَتْ
سَاعَاتُهُ بَيْنَ ذُلِّ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ
وَالْقَوْمُ قَدْ أَخَذُوا دَرْبَ النَّجَاةِ وَقَدْ
سَارُوا إِلَى الْمَطْلَبِ الْأَعْلَى عَلَى مَهَلِ

„Vai, ce amărăciune! Viața s-a scurs, iar ceasurile ei
s-au dus în umilința neputinței și a lenei,
în timp ce oamenii au apucat pe drumul izbăvirii
și au înaintat liniștit către ținta cea mai înaltă.”

Allah să reverse binecuvântarea, pacea, binele și harul asupra robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.[6]

6 La originea acestei scrieri se află o prelegere ținută la moscheea Birr al-Wālidayn din Tabūk, la 22/8/1435 H. Câțiva oameni de bine s-au străduit să o transcrie și să o ordoneze. Eu am revizuit-o și i-am adăugat unele învățături folositoare. Îi cer lui Allah să îi răsplătească în cel mai bun fel pe toți cei care s-au străduit să pregătească acest material și să îl răspândească printre musulmani, îndeosebi pe frații de la biroul Itqān din statul Kuweit, pentru grija și efortul deosebite depuse pentru pregătirea lui.

1 Monoteismul și adorarea exclusivă a lui Allah

Cea mai mare cauză a izbăvirii în Ziua Învierii — și nu există izbăvire fără ea — este monoteismul, adică adorarea lui Allah singur și închinarea sinceră numai Lui. În întâmplarea măreață de mai înainte au fost amintite cuvintele Profetului ﷺ:

مَنْ قَبِلَ مِنِّي الْكَلِمَةَ الَّتِي عَرَضْتُ عَلَى عَمِّي، فَرَدَّهَا عَلَيَّ، فَهِيَ لَهُ نَجَاةٌ

„Cel care primește de la mine cuvântul pe care i l-am înfățișat unchiului meu, iar el mi l-a respins, va avea în el izbăvire."[7]

Prin *„cuvânt"* se înțelege mărturisirea monoteismului: *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah."*

Nu se are în vedere doar rostirea ei cu limba, ci împlinirea a ceea ce arată: închinarea sinceră numai lui Allah și adorarea Lui singur.

Monoteismul este scopul pentru care Allah a creat făpturile și le-a adus la existență, ca să îl împlinească. El a spus:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

„Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore."
Coran, al-Dhāriyāt 51:56

7 Relatat de imamul Aḥmad în Musnad (20), cu un lanț de transmitere bun.

Și a spus:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ﴾

„Domnul tău a hotărât să nu Îl adorați decât pe El.”

Coran, al-Isrā’ 17:23 (fragment)

Și a spus:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ﴾

„Nu li s-a poruncit decât să Îl adore pe Allah, făcându-I închinarea numai Lui, îndreptați către adevăr.”

Coran, al-Bayyinah 98:5 (fragment)

Temelia izbăvirii și a reușitei în Ziua Învierii este, așadar, monoteismul. Izbăvirea dobândită prin el este de două feluri.

Primul: izbăvirea de intrarea în Foc

Dacă omul împlinește monoteismul în chip desăvârșit, nu va intra în Foc. Dimpotrivă, va intra în Paradis de la început, fără socoteală și fără pedeapsă.

Al doilea: izbăvirea de rămânerea veșnică în Foc

Aceasta îl privește pe cel care nu și-a desăvârșit monoteismul și nu l-a împlinit pe deplin, ci a săvârșit neascultări și păcate mari care i-au slăbit credința și monoteismul și pentru care a meritat să intre în Foc. Monoteismul îl va izbăvi de rămânerea veșnică în Foc, iar în cele din urmă va ajunge în Paradis.

Cât despre cel care vine în Ziua Învierii fără monoteism, acesta nu are nicio nădejde de izbăvire și nicio cale de a dobândi milă și iertare.

Allah a spus, prin cuvintele Trimisului Său ʿĪsā, pacea fie asupra lui:

﴿إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ﴾

„Celui care Îi asociază ceva lui Allah, Allah i-a oprit Paradisul, iar sălașul său este Focul. Cei nedrepți nu au ajutoare.”

Coran, al-Mā’idah 5:72 (fragment)

Allah a mai spus:

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا۟ وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى كُلَّ كَفُورٍ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا غَيْرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا۟ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ﴾

„Cei care nu au crezut vor avea Focul Gheenei. Nu se va hotărî asupra lor moartea, ca să moară, și nici nu li se va ușura din chinul ei. Astfel îl răsplătim pe orice nerecunoscător. Ei vor striga acolo: «Domnul nostru, scoate-ne! Vom săvârși fapte bune, altele decât cele pe care le făceam!» «Oare nu v-am dat o viață destul de lungă pentru ca acela care voia să ia aminte să o poată face? Și a venit la voi avertizorul. Gustați, așadar! Cei nedrepți nu au ajutor.»”

Coran, Fāțir 35:36–37

Allah a pomenit pe rând aceste trei categorii — cei izbăviți de intrarea în Foc, cei izbăviți de rămânerea veșnică în el și cei care nu sunt izbăviți deloc — în cuvintele Sale:

﴿ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ﴾

„Apoi am dat Cartea ca moștenire celor pe care i-am ales dintre robii Noștri. Unii dintre ei sunt nedrepți cu sine, alții urmează calea de mijloc, iar alții sunt înainte-mergători în fapte bune, cu îngăduința lui Allah. Acesta este marele har.”

Coran, Fāțir 35:32

Până la cuvintele Sale:

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ نَارُ جَهَنَّمَۖ لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ عَذَابِهَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ﴾

„Cei care nu au crezut vor avea Focul Gheenei. Nu se va hotărî asupra lor moartea, ca să moară, și nici nu li se va ușura din chinul ei. Astfel îl răsplătim pe orice nerecunoscător.”

Coran, Fāțir 35:36

Prima categorie este cuprinsă în cuvintele Sale:

﴿وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِٱلْخَيْرَٰتِ﴾

„Alții urmează calea de mijloc, iar alții sunt înainte-mergători în fapte bune."

Coran, Fāțir 35:32 (fragment)

Aceștia sunt cei izbăviți de intrarea în Foc, care intră în Paradis de la început, fără socoteală și fără pedeapsă. Deosebirea dintre cel care urmează calea de mijloc și cel înainte-mergător în fapte bune este că primul împlinește ceea ce este obligatoriu și părăsește ceea ce este interzis, pe când al doilea adaugă la aceasta faptele dorite și recomandate.

A doua categorie este cuprinsă în cuvintele Sale:

﴿فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ﴾

„Unii dintre ei sunt nedrepți cu sine."

Coran, Fāțir 35:32 (fragment)

Aceștia sunt cei izbăviți de rămânerea veșnică în Foc, dacă intră în el din pricina păcatelor lor. Cel nedrept cu sine este acela care își nedreptățește sufletul prin neascultări și păcate care nu ajung la necredință. El este expus pedepsei și intrării în Foc. Însă, dacă intră, nu va rămâne în el veșnic, ci va fi izbăvit prin darul monoteismului și al închinării sincere numai lui Allah.

A treia categorie este cuprinsă în cuvintele Sale:

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى كُلَّ كَفُورٍ﴾

„Cei care nu au crezut vor avea Focul Gheenei. Nu se va hotărî asupra lor moartea, ca să moară, și nici nu li se va ușura din chinul ei. Astfel îl răsplătim pe orice nerecunoscător."

Coran, Fāṭir 35:36

Aceștia nu au nicio nădejde de izbăvire în Ziua Învierii, fiindcă nu L-au adorat pe Allah singur, ci au venit cu asocierea și necredința care anulează monoteismul.

ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat: „Când au fost pogorâte cuvintele:

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمْ يَلْبِسُوٓاْ إِيمَـٰنَهُم بِظُلْمٍ﴾

«Cei care au crezut și nu și-au amestecat credința cu nedreptate»

Coran, al-Anʿām 6:82 (fragment)

aceasta le-a fost greu companionilor Trimisului lui Allah ﷺ și au spus: *«Care dintre noi nu se nedreptățește pe sine?»* Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: «Nu este cum credeți voi. Este așa cum i-a spus Luqmān fiului său:

﴿يَـٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

‹Fiul meu, nu Îi asocia nimic lui Allah! Asocierea este, cu adevărat, o nedreptate mare.›»"[8]

Coran, Luqmān 31:13 (fragment)

8 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ (124).

Așadar, a explicat nedreptatea prin asociere, iar siguranța înseamnă ferirea de pedeapsa veșnică.

De la ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, s-a relatat că a explicat-o prin păcat; în acest caz, siguranța înseamnă ferirea de orice pedeapsă.

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cei cărora aceasta le-a fost greu au crezut că nedreptatea de care versetul cere să te ferești este nedreptatea robului față de sine și că numai cel care nu s-a nedreptățit pe sine are parte de siguranță și călăuzire. Profetul ﷺ le-a lămurit că asocierea este o nedreptate în Cartea lui Allah. Astfel, siguranța și călăuzirea nu se dobândesc decât de cel care nu își amestecă credința cu această nedreptate. Cel care nu și-a amestecat credința cu ea face parte dintre cei care au siguranță și călăuzire, după cum face parte dintre cei aleși în cuvintele Sale:

﴿ثُمَّ أَوْرَثْنَا ٱلْكِتَـٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ﴾

«Apoi am dat Cartea ca moștenire celor pe care i-am ales dintre robii Noștri. Unii dintre ei sunt nedrepți cu sine.»

Coran, Fāțir 35:32 (fragment)

Aceasta nu exclude ca vreunul dintre ei să fie tras la răspundere pentru nedreptatea față de sine, dacă nu se căiește. Allah a spus:

﴿فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ﴾

«Cel care face un bine cât greutatea unei fărâme îl va vedea. Iar cel care face un rău cât greutatea unei fărâme îl va vedea.»

Coran, al-Zalzalah 99:7–8

Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, l-a întrebat pe Profet ﷺ despre aceasta: «O, Trimis al lui Allah, care dintre noi nu a făcut rău?» El a răspuns: «O, Abū Bakr! Oare nu obosești? Oare nu te întristezi? Oare nu te lovesc necazurile? Acestea sunt plata pe care o primiți pentru ceea ce ați făcut.»[9]

El a arătat că un credincios care, dacă se căiește, intră în Paradis, poate fi răsplătit pentru faptele sale rele în această lume prin nenorocirile care îl lovesc... Cel ferit de cele trei feluri de nedreptate are siguranța deplină și călăuzirea deplină. Cel care nu a fost ferit de nedreptatea față de sine are parte de siguranță și călăuzire în sensul general: adică va intra negreșit în Paradis, după cum i s-a făgăduit în celălalt verset. Allah l-a călăuzit pe calea cea dreaptă, al cărei sfârșit este Paradisul. Siguranța și călăuzirea lui vor fi împuținate pe măsura împuținării credinței sale prin nedreptatea față de sine."[10]

9 Relatat de imamul Aḥmad în Musnad (71); relatarea de bază se află în Jāmiʿ al-Tirmidhī (3039). Al-Albānī l-a declarat autentic în ediția sa verificată a cărții Al-Īmān de Ibn Taymiyyah, p. 67.

10 Ibn Taymiyyah, Al-Īmān, pp. 66–67.

2 Urmarea Sunnei Profetului ﷺ

Grija pentru Sunnah Profetului și pentru călăuzirea binecuvântată pe care o urma Trimisul lui Allah ﷺ, prin învățarea și punerea lor în practică, este una dintre marile cauze ale izbăvirii în Ziua Învierii. De aceea, imamul Mālik ibn Anas, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cel care dorește izbăvirea să se țină de Cartea lui Allah și de Sunnah Profetului Său ﷺ."[11]

El a mai spus: „Sunnah este corabia lui Nūḥ: cel care urcă în ea este izbăvit, iar cel care rămâne în urmă se îneacă."[12]

Această lume „se aseamănă cu marea pe care toate făpturile trebuie să o străbată pentru a ajunge la țărmul unde se află casele, ținuturile și sălașul lor statornic. Ea nu poate fi străbătută decât în corabia izbăvirii. Allah Și-a trimis trimișii pentru a le arăta popoarelor cum să pregătească aceste corăbii ale izbăvirii și pentru a le porunci să le construiască și să urce în ele. Acestea sunt ascultarea de El, ascultarea de trimișii Săi, adorarea Lui singur, împlinirea faptelor cu sinceritate numai pentru El, pregătirea hotărâtă pentru Viața de Apoi, dorirea ei și strădania cuvenită pentru ea. Cei cărora li s-a dat izbândă s-au ridicat și au urcat în corabie, renunțând să străbată marea mergând prin apă, căci știau că ea nu poate fi trecută nici astfel, nici înotând.

Cât despre cei nechibzuiți, li s-a părut greu să construiască corabia, să îi pregătească uneltele și să urce în ea. Au spus: «Vom merge prin mare, iar dacă nu vom mai putea, o vom străbate înotând.» Aceștia sunt cei mai mulți dintre oamenii acestei lumi. Au intrat prin apă, iar când nu au mai putut

11 Abū Ismāʿīl al-Harawī, Dhamm al-hawā wa-ahlih, 4/118.

12 Relatat de al-Khaṭīb al-Baghdādī în Tārīkh, 8/308.

merge, au început să înoate, până când i-a ajuns înecul. Cei din corabie au fost izbăviți, după cum au fost izbăviți cei împreună cu Nūḥ, pacea fie asupra lui, în timp ce oamenii de pe pământ s-au înecat. Cugetă la această pildă și la starea oamenilor acestei lumi și îți va fi limpede potrivirea ei cu realitatea."[13]

Dintre cauzele izbăvirii fac parte, așadar, grija pentru Sunnah nobilului Profet ﷺ și urmarea căii sale drepte. Allah a spus:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْآخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾

„Aveți, cu adevărat, în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah."

Coran, al-Aḥzāb 33:21

Allah a mai spus:

﴿فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

„Cei care se împotrivesc poruncii sale să se teamă să nu îi lovească o încercare sau o pedeapsă dureroasă!"

Coran, al-Nūr 24:63 (fragment)

Versetele care arată acest înțeles sunt numeroase.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus: „Ceea ce se urmărește este că, pe măsura urmării Trimisului ﷺ, se dobândesc cinstea, ocrotirea îndestulătoare și ajutorul, după cum tot pe măsura urmării sale se dobândesc călăuzirea, reușita și izbăvirea. Allah a legat fericirea ambelor vieți de

13 Din cuvintele lui Ibn al-Qayyim în ʻUddat al-ṣābirīn, p. 456.

urmarea lui și a așezat nefericirea ambelor vieți în împotrivirea față de el. Cei care îl urmează au parte de călăuzire și siguranță, reușită și cinste, ocrotire îndestulătoare și ajutor, prietenia lui Allah și sprijin, precum și de viață bună în această lume și în Viața de Apoi. Cei care i se împotrivesc au parte de umilință și înjosire, teamă și rătăcire, părăsire fără ajutor și nefericire în această lume și în Viața de Apoi."[14]

Cel ale cărui fapte nu urmează călăuzirea Trimisului ﷺ este departe de izbăvire, iar faptele îi sunt respinse. Faptele primite, prin care cel care le împlinește este izbăvit în Ziua Învierii, sunt cele potrivite călăuzirii nobilului Profet ﷺ, după cum a spus el:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

„Cel care săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala noastră, aceea este respinsă."[15]

14 Zād al-maʿād, 1/39.

15 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ (1718).

Cel care caută izbăvirea trebuie să se țină strâns de el, să urmeze calea sa și să se ferească de introducerea inovațiilor în religie și de schimbarea Sunnei ultimului dintre trimiși ﷺ. De aceea, când ținea cuvântări, Profetul ﷺ își sfătuia comunitatea avertizând-o împotriva inovațiilor și îndemnând-o să se țină de Sunnah sa. El spunea:

فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ،
وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

„Cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, iar cea mai bună călăuzire este călăuzirea lui Muḥammad. Cele mai rele lucruri sunt cele născocite în religie, iar orice inovație este rătăcire."[16]

El a vestit că acela care se ține de Sunnah sa va ajunge la nobilul său Bazin în Ziua Învierii și va bea din el. În schimb, cel care îi schimbă Sunnah și o înlocuiește cu inovații va fi alungat și îndepărtat de Bazin. Profetului ﷺ i se va spune:

„Tu nu știi ce au născocit după tine." „Atunci voi spune: «Departe, departe cu cei care au schimbat după mine!»"[17]

De aceea, fiecare om care își dorește binele și izbăvirea sufletului său trebuie să se ferească de patimi și de inovații și să se țină de Sunnah în toate treburile sale, potrivit înțelegerii companionilor cei drepți. ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

16 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ (867).

17 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ (6584).

„Fiii lui Isrā'īl s-au împărțit în șaptezeci și două de grupări religioase, iar comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei. Toate vor fi în Foc, în afară de una." Au întrebat: „Care este aceea, o, Trimis al lui Allah?" A răspuns: „Cea care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei."[18]

Calea către împlinirea acestei urmări este străduința de a dobândi cunoașterea religioasă întemeiată pe Coran și Sunnah, astfel încât musulmanul să Îl adore pe Domnul său cu înțelegere și potrivit călăuzirii Profetului nostru cel demn de încredere ﷺ.

فَبِالْعِلْمِ النَّجَاةُ مِنَ الْمَخَازِي

وَبِالْجَهْلِ الْمَذَلَّةُ وَالرَّغَامُ

هُوَ الْهَادِي الدَّلِيلُ إِلَى الْمَعَالِي

وَمِصْبَاحٌ يُضِيءُ بِهِ الظَّلَامُ

كَذَاكَ عَنِ الرَّسُولِ أَتَى عَلَيْهِ

مِنَ اللَّهِ التَّحِيَّةُ وَالسَّلَامُ

„Prin cunoaștere vine izbăvirea de rușine,
iar prin neștiință, umilința și înjosirea.
Ea este călăuza și îndrumătorul către înălțimi,
un felinar prin care se luminează întunericul.
Astfel s-a transmis de la Trimis — asupra lui
să fie salutul și pacea de la Allah."

18 Relatat de al-Tirmidhī în Jāmiʿ (2641); al-Albānī l-a declarat autentic în Al-Silsilah al-ṣaḥīḥah (203) și (1492).

3 Teama de Allah și evlavia față de El

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ﴾

„Cei care ascultă de Allah și de Trimisul Său, se tem de Allah și au evlavie față de El, aceia sunt cei care izbândesc.”

Coran, al-Nūr 24:52

Allah a pomenit în acest verset lucruri fără de care nu se dobândesc izbânda, izbăvirea și reușita: ascultarea de Allah și ascultarea de Trimisul Său ﷺ prin urmarea Sunnei sale, despre care s-a vorbit deja. Celelalte două sunt teama evlavioasă de Allah și evlavia față de El.

Teama evlavioasă de Allah este o temelie măreață a izbăvirii în Ziua Învierii. Allah i-a descris pe oamenii credinței și ai izbăvirii drept cei care sunt:

﴿مِّنۡ خَشۡيَةِ رَبِّهِم مُّشۡفِقُونَ﴾

„Plini de teamă față de Domnul lor.”

Coran, al-Mu’minūn 23:57 (fragment)

Și i-a descris prin cuvintele:

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ﴾

„Credincioșii sunt numai aceia ale căror inimi se cutremură atunci când este pomenit Allah."

Coran, al-Anfāl 8:2 (fragment)

Aceasta deoarece teama evlavioasă de Allah îl îndeamnă pe om să părăsească faptele urâte, să împlinească ascultarea și să se îndrepte către actele de adorare.

De aceea, al-Ḥasan al-Baṣrī, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Credinciosul îmbină săvârșirea binelui cu teama, iar ipocritul îmbină săvârșirea răului cu sentimentul de siguranță."* Apoi al-Ḥasan a recitat:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ﴾

„Cu adevărat, cei care sunt plini de teamă față de Domnul lor."[19]

Coran, al-Mu'minūn 23:57

Teama evlavioasă de Allah se dobândește prin cunoașterea numelor Sale cele mai frumoase și a atributelor Sale cele mai înalte și prin cugetarea la semnele lui Allah din creație și din Legea Sa. Cu cât robul Îl cunoaște mai bine pe Allah, cu atât se teme mai mult de El. Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّمَا يَخْشَى ٱللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ ٱلْعُلَمَٰٓؤُا۟﴾

„Dintre robii Săi, numai învățații se tem de Allah."

Coran, Fāṭir 35:28 (fragment)

19 Relatat de al-Ṭabarī în Tafsīr, 17/68.

Cât despre evlavia față de Allah, ea cuprinde tot binele pentru rob și este o mare cauză a izbăvirii în Ziua Învierii, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَيُنَجِّي ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

„Allah îi va izbăvi pe cei evlavioși prin izbânda lor: răul nu îi va atinge și nu vor fi întristați.”

Coran, al-Zumar 39:61

Allah a mai spus:

﴿وَنَجَّيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ﴾

„Și i-am izbăvit pe cei care au crezut și au fost evlavioși.”

Coran, Fuṣṣilat 41:18

Și a spus:

﴿وَأَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ﴾

„Și i-am izbăvit pe cei care au crezut și au fost evlavioși.”

Coran, al-Naml 27:53

În înțelesul său de bază, cuvântul taqwā — evlavie — provine din ideea de ocrotire. Una dintre cele mai frumoase definiții este cea dată de Ṭalq ibn Ḥabīb, Allah să aibă milă de el, atunci când a fost rugat: *„Descrie-ne evlavia!”* El a spus:

> *„Evlavia este să lucrezi în ascultare de Allah, nădăjduind mila lui Allah, pe o lumină de la Allah. Și evlavia este să părăsești neascultarea de Allah, temându-te de pedeapsa lui Allah, pe o lumină de la Allah.”*[20]

20 Relatat de Hannād ibn al-Sarī în Al-Zuhd (552).

Fără îndoială, cel care împlinește îndatoririle Islamului și obligațiile religiei și se ferește de cele interzise și de păcate este cel izbăvit și cel care reușește în această lume și în Viața de Apoi.

S-a transmis în mod autentic de la Jābir ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că al-Nuʿmān ibn Qawqal, Allah să fie mulțumit de el, a venit la Profet ﷺ și a întrebat: „O, Trimis al lui Allah! Spune-mi: dacă împlinesc rugăciunile obligatorii, mă feresc de cele interzise și socotesc permise cele permise, voi intra în Paradis?" El ﷺ a răspuns: „Da."[21]
Pentru fiecare om care se luptă cu sine și se ține cu răbdare de împlinirea obligațiilor și de părăsirea celor interzise, Allah va rândui izbăvirea și îl va călăuzi pe calea cea dreaptă. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾

„Pe cei care se străduiesc pentru Noi îi vom călăuzi pe căile Noastre. Allah este, cu adevărat, alături de cei care fac bine."

Coran, al-ʿAnkabūt 29:69

21 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ (15).

Împlinirea a ceea ce este poruncit și părăsirea a ceea ce este oprit trebuie să se întemeieze pe lumină și cunoaștere, pentru ca robul să știe de ce să se ferească. Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا﴾

„Astfel ți-am revelat un duh, din porunca Noastră. Tu nu știai ce este Cartea și nici credința, însă Noi am făcut din el o lumină prin care îi călăuzim pe cei pe care voim dintre robii Noștri.”

Coran, al-Shūrā 42:52 (fragment)

Bakr ibn Khunays, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cum poate fi evlavios cel care nu știe de ce să se ferească?”[22]

22 Ibn Rajab, Jāmiʿ al-ʿulūm wa-l-ḥikam, 1/402.

4 Păzirea limbii

Printre mijloacele izbăvirii și ale ocrotirii se află păzirea limbii și ferirea ei de tot răul. În hadithul lui ʿUqbah ibn ʿĀmir, Allah să fie mulțumit de el, acesta a spus:

قلت: يا رسول الله ما النجاة؟ قال: املك عليك لسانك، وليسعك بيتك، وابك على خطيئتك

„Am întrebat: «O, Trimis al lui Allah! În ce stă izbăvirea?» El ﷺ a răspuns: «Stăpânește-ți limba, să-ți fie casa îndeajuns și plângi pentru păcatul tău!»”[23]

Cuvintele sale ﷺ: *„Stăpânește-ți limba”* atrag atenția asupra însemnătății păzirii limbii. Robul trebuie să cerceteze ceea ce urmează să spună: dacă este un bine, să-l rostească; dacă este altfel, să se abțină. După cum a spus el ﷺ:

من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليقل خيرا أو ليصمت

„Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună un bine sau să tacă!”[24]

23 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2406). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (890).

24 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (6018) și de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (47).

Limba este foarte primejdioasă, iar răul pe care îl poate aduce omului, religiei sale, comunității sale și celor din jur este mare. De aceea, avertismentul privitor la ea este aspru. Profetul ﷺ a spus:

إن العبد ليتكلم بالكلمة ما يتبين فيها يزل بها في النار أبعد مما بين المشرق والمغرب

„Robul poate rosti un cuvânt fără să se gândească la urmările lui și, din pricina lui, să alunece în Foc mai departe decât depărtarea dintre răsărit și apus."[25]

Fiindcă izbăvirea este atât de strâns legată de limbă, toate mădularele trupului depind de ea în urcarea și în coborârea lor. El ﷺ a spus:

إذا أصبح ابن آدم فإن الأعضاء كلها تكفر اللسان فتقول: اتق الله فينا فإنما نحن بك، فإن استقمت استقمنا وإن اعوججت اعوججنا

„Când fiul lui Ādam se trezește dimineața, toate mădularele se pleacă în fața limbii și spun: «Teme-te de Allah în privința noastră, căci noi depindem de tine! Dacă ești dreaptă, și noi suntem drepte; iar dacă te strâmbi, și noi ne strâmbăm.»"[26]

Așadar, păzirea și ocrotirea limbii sunt temelia întregului bine în această lume și în Viața de Apoi. Neglijarea ei, lăsarea ei liberă și lipsa de grijă față de ea sunt pricini de pieire și pierdere.

25 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (6477) și de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2988).

26 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2407). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (344).

De aceea, când Profetul ﷺ i-a amintit lui Muʿādh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de el, temeliile religiei și porțile binelui, într-un hadith lung, l-a încheiat astfel:

ألا أخبرك بملاك ذلك كله؟ قلت: بلى يا نبي الله، فأخذ بلسانه، قال: كف عليك هذا. فقلت: يا نبي الله وإنا لمؤاخذون بما نتكلم به؟ فقال: ثكلتك أمك يا معاذ، وهل يكب الناس في النار على وجوههم أو على مناخرهم إلا حصائد ألسنتهم

„«Să-ți spun ce ține toate acestea în frâu?» Am răspuns: «Da, o, Profet al lui Allah!» El și-a prins limba și a spus: «Ține-o pe aceasta în frâu!» Am întrebat: «O, Profet al lui Allah! Oare vom fi trași la răspundere pentru ceea ce rostim?» El a răspuns: «Vai ție, Muʿādh! Oare ce îi aruncă pe oameni în Foc, pe fețele lor — sau pe nasurile lor —, dacă nu roadele limbilor lor?»”[27]

Credinciosul trebuie, prin urmare, să aibă grijă să nu-și lase limba liberă în ceea ce nu îi folosește.
Într-o asemenea împrejurare, tăcerea înseamnă ocrotire și izbăvire, după cum este stabilit autentic că Profetul ﷺ a spus:

من صمت نجا

„Cel care tace se izbăvește.”[28]

27 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2616). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1122).

28 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2501). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (536).

5 Ferirea de tulburări

Fuga de tulburări, îndepărtarea de ele și închiderea ușilor prin care pot pătrunde sunt mijloace de izbăvire pentru rob în această lume și în Ziua Învierii și îi ocrotesc atât religia, cât și viața lumească. Numeroase texte dovedesc aceasta, între care și hadithul amintit mai înainte, al lui ʿUqbah ibn ʿĀmir, Allah să fie mulțumit de el. Când a întrebat: *„O, Trimis al lui Allah! În ce stă izbăvirea?”*, el ﷺ a răspuns:

املك عليك لسانك، وليسعك بيتك، وابك على خطيئتك

„Stăpânește-ți limba, să-ți fie casa îndeajuns și plângi pentru păcatul tău!”[29]

Cuvintele sale ﷺ: *„Să-ți fie casa îndeajuns”* înseamnă că omul trebuie să aibă grijă să rămână în casa sa, mai ales când tulburările se întețesc, pentru a sta departe de a se expune lor. În case se află siguranța și ocrotirea omului de tulburări. Dacă iese din casă și se expune lor, și-a expus sufletul pieirii. De aceea, musulmanului i s-a rânduit să caute adesea ocrotirea lui Allah de tulburări, după cum este stabilit autentic că Profetul ﷺ le-a spus companionilor săi:

تعوذوا بالله من الفتن ما ظهر منها وما بطن

„Căutați ocrotirea lui Allah de tulburări, atât de cele vădite, cât și de cele ascunse!”[30]

29 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2406). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (890).

30 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2867).

În vremurile noastre au apărut aparate moderne pe care omul le poate avea în casă și prin care ajung la el felurite tulburări și rele: prin poarta poftelor și prin poarta îndoielilor. Mulți oameni au căzut în mari nenorociri din pricină că au folosit aceste aparate cu nepăsare și au accesat felurite site-uri și programe stricate. De aceea, izbăvirea legată de rămânerea în casă, despre care vorbește hadithul amintit, este condiționată de îndepărtarea de folosirea aparatelor moderne într-un fel care îi aduce omului tulburări și îi distruge purtarea, viața lumească și Viața de Apoi. Pierderea este atunci foarte mare.
Fericirea și izbăvirea stau, așadar, în ocolirea tulburărilor și în ferirea de răul lor, după cum a spus Profetul ﷺ:

إن السعيد لمن جنب الفتن

„Fericit este cel care a fost ferit de tulburări."[31]

31 Relatat de Abū Dāwūd în Sunan (4263). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1975).

6 Stăruința în rugă și căutarea adăpostului la Allah

Ruga este cheia oricărui bine în această lume și în Viața de Apoi. Dacă robul știe că nu există izbăvire nici în această lume, nici în Viața de Apoi decât pentru acela pe care Allah îl izbăvește, el trebuie să o ceară de la El. Izbăvirea se află numai în Mâna lui Allah, așadar cere-I lui Allah să te izbăvească! Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾

„Iar când robii Mei te întreabă despre Mine, Eu sunt aproape. Răspund rugii celui care se roagă atunci când Mă cheamă. Așadar, să-Mi răspundă și ei și să creadă în Mine, pentru ca ei să fie bine călăuziți.”

Coran, al-Baqarah 2:186

Și Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

„Domnul vostru a spus: «Chemați-Mă și vă voi răspunde!»”

Coran, Ghāfir 40:60 (fragment)

Cel care dorește izbăvirea să se roage mult lui Allah, cerându-I orice bine. Să-I ceară statornicie, ferire de abatere, îndreptare și celelalte bunuri ale acestei lumi și ale Vieții de Apoi.
Cea mai măreață rugă, fără îndoială, este ruga din Deschizătoarea Cărții:

﴿ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ﴾

„Călăuzește-ne pe calea cea dreaptă!”
Coran, al-Fātiḥah 1:6

Până la sfârșitul surei. Dacă Allah îl călăuzește pe rob pe calea Sa, cu siguranță el se va izbăvi în această lume și în Viața de Apoi. Datorită însemnătății acestei rugi pentru rob și a marii sale nevoi de ea, Allah i-a impus să o rostească de șaptesprezece ori într-o zi și o noapte, potrivit numărului unităților rugăciunilor obligatorii. Când citește sura al-Fātiḥah, musulmanul trebuie, așadar, să fie conștient de această măreață rugă și de nevoia sa neîntreruptă de ea. Căci dobândirea călăuzirii aduce binele, izbăvirea și marea reușită în amândouă viețile.
Ruga, căutarea adăpostului la Allah și stăruința în a-I cere sunt dintre cele mai mari mijloace ale izbăvirii în această lume și în Viața de Apoi. De aceea, profeții, pacea fie asupra lor, Îi cereau lui Allah să-i izbăvească, iar El le răspundea și îi salva din încercările care se abătuseră asupra lor. Printre acestea se află ruga profetului Nūḥ, pacea fie asupra lui:

﴿قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوۡمِي كَذَّبُونِ فَٱفۡتَحۡ بَيۡنِي وَبَيۡنَهُمۡ فَتۡحٗا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾

„El a spus: «Doamne, poporul meu m-a socotit mincinos. Așadar, hotărăște Tu între mine și ei și izbăvește-mă pe mine și pe credincioșii care sunt împreună cu mine!»”
Coran, ash-Shuʿarāʾ 26:117–118

Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ﴾

„L-am izbăvit pe el și pe cei care erau împreună cu el în corabia încărcată.”

Coran, ash-Shuʿarāʾ 26:119

Și ruga profetului Lūṭ, pacea fie asupra lui:

﴿رَبِّ نَجِّنِى وَأَهْلِى مِمَّا يَعْمَلُونَ﴾

„Doamne, izbăvește-mă pe mine și pe familia mea de ceea ce făptuiesc ei!”

Coran, ash-Shuʿarāʾ 26:169

Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ﴾

„L-am izbăvit pe el și pe familia sa, pe toți.”

Coran, ash-Shuʿarāʾ 26:170

Și ruga profetului Yūnus, pacea fie asupra lui:

﴿فَنَادَىٰ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

„El a strigat din întunecimi: «Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Tine! Slavă Ție! Eu am fost dintre cei nedrepți.»”

Coran, al-Anbiyāʾ 21:87 (fragment)

Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ ٱلْغَمِّ ۚ وَكَذَٰلِكَ نُنجِى ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾

„I-am răspuns și l-am izbăvit de mâhnire. Astfel îi izbăvim Noi pe credincioși."

Coran, al-Anbiyāʾ 21:88

Allah Preaînaltul a spus despre Mūsā și Hārūn, pacea fie asupra lor:

﴿وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ وَنَجَّيْنَٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ﴾

„I-am copleșit cu daruri pe Mūsā și Hārūn și i-am izbăvit pe ei și pe poporul lor de marea strâmtorare."

Coran, aṣ-Ṣāffāt 37:114–115

Cel care meditează la Coranul cel Nobil găsește în el multe asemenea rugi ale profeților, pacea fie asupra lor: cum Îi cereau Domnului lor și se aruncau smeriți înaintea Lui în toate împrejurările lor. Allah le-a răspuns rugii și le-a împlinit cererea. Așa procedează toți cei care Îi cer Domnului lumilor izbăvirea și I se roagă. El nu îl dezamăgește pe robul care Îl cheamă și nu îl respinge pe cel care Îi cere, punându-și nădejdea în El. Așadar, cine dorește izbăvirea în această lume și în Viața de Apoi să se roage.

În fiecare noapte, robul trebuie să-și amintească faptul că izbăvirea sa se află în Mâna lui Allah și că nu există izbăvire decât pentru acela pe care Allah îl izbăvește. Să alerge deci către Domnul său, cu nădejde, smerenie și dorință, cerându-I să-l așeze în rândul celor izbăviți și biruitori.

Al-Barāʾ ibn ʿĀzib, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

إذا أتيت مضجعك فتوضأ وضوءك للصلاة، ثم اضطجع على شقك الأيمن ثم قل: اللهم أسلمت وجهي إليك، وفوضت أمري إليك، وألجأت ظهري إليك، رغبة ورهبة إليك، لا ملجأ ولا منجى منك إلا إليك، اللهم آمنت بكتابك الذي أنزلت، وبنبيك الذي أرسلت. فإن مت من ليلتك فأنت على الفطرة، واجعلهن آخر ما تتكلم به

„Când mergi la culcare, fă abluțiunea așa cum o faci pentru rugăciune, apoi întinde-te pe partea dreaptă și spune: «O, Allah, Ți-am supus fața mea, Ți-am încredințat treburile mele și mi-am sprijinit spatele pe ocrotirea Ta, cu dorință și teamă față de Tine. Nu există adăpost și nici izbăvire de Tine decât la Tine. O, Allah, cred în Cartea Ta pe care ai coborât-o și în Profetul Tău pe care l-ai trimis.» Dacă mori în acea noapte, vei fi în starea firească a credinței. Fă ca acestea să fie ultimele cuvinte pe care le rostești!”[32]

32 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (247) și de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2710). Formularea îi aparține lui al-Bukhārī.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

„El este Cel care izbăvește de Sine prin Sine și Cel la care se caută adăpost de Sine prin Sine. Tot astfel, fuga este fuga robului de la El către El. Toate acestea împlinesc monoteismul și credința în destin: nu există alt Domn în afară de El și nici alt Creator în afară de El. Făptura nu stăpânește, nici pentru sine, nici pentru altcineva, vreun rău sau folos, moartea, viața sau învierea. Toată puterea de a hotărî Îi aparține lui Allah; nimeni în afară de El nu stăpânește nimic din ea."[33]

33 Shifāʾ al-ʿAlīl, p. 273.

7 Stăruința în căință și în cererea de iertare

Textele Cărții și ale Sunnei se susțin unele pe altele în arătarea meritelor căinței și ale cererii de iertare și a faptului că acestea sunt un însemnat mijloc de izbăvire în Ziua Învierii. De aceea, nobilul companion ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, spunea: „Mă mir de cel care piere, deși are izbăvirea cu el!" A fost întrebat: „Ce este aceasta?" El a răspuns: „Cererea de iertare."[34] Când ʿUqbah ibn ʿĀmir, Allah să fie mulțumit de el, l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ despre izbăvire, el ﷺ a spus:

اِمْلِكْ عَلَيْكَ لِسَانَكَ، وَلْيَسَعْكَ بَيْتُكَ، وَابْكِ عَلَى خَطِيئَتِكَ

„Stăpânește-ți limba, să-ți fie casa îndeajuns și plângi pentru păcatul tău!"[35]

Cuvintele sale ﷺ: *„Și plângi pentru păcatul tău"* îndrumă către căință și cererea de iertare. Prin *„păcatul tău"* sunt avute în vedere toate greșelile și păcatele pe care le săvârșește omul, deoarece un substantiv la singular, atunci când este legat de un posesor, are aici un înțeles general. Aceasta arată că, atunci când cere iertare și se căiește, robul trebuie să-și aducă aminte de mulțimea păcatelor și a greșelilor sale, fie ascunse, fie făcute pe față, fie vechi, fie recente, și să-I ceară lui Allah iertare și să se căiască pentru toate, ca să dobândească izbăvirea și marea izbândă.

34 Relatat de al-Dīnawarī în al-Mujālasah wa-Jawāhir al-ʿIlm (4/49).

35 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (2406). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (890).

De aceea, printre rugile Profetului ﷺ în prosternare se afla:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّهُ وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ

„O, Allah, iartă-mi toate păcatele: pe cele mici și pe cele mari, pe cele dintâi și pe cele din urmă, pe cele făcute pe față și pe cele ascunse!”[36]

Dacă robul se întoarce către Domnul său cu o căință sinceră, părăsind toate păcatele, regretând săvârșirea lor și hotărând să nu mai revină la ele, și Îi cere adesea iertare lui Allah, atunci Allah îl va izbăvi în această lume și în Viața de Apoi. După cum spune El, Preaînaltul:

﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾

„Allah nu avea să-i pedepsească atât timp cât tu te aflai printre ei și Allah nu avea să-i pedepsească atât timp cât ei cereau iertare.”
Coran, Al-Anfāl, 8:33

Astfel, căința lor și cererea lor de iertare au fost un mijloc de izbăvire și de îndepărtare a pedepsei de la ei.

36 Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (483).

Profetul ﷺ a spus:

طُوبَى لِمَنْ وَجَدَ فِي صَحِيفَتِهِ اسْتِغْفَارًا كَثِيرًا

„Ferice de cel care va găsi în cartea faptelor sale multă cerere de iertare!”[37]

De aceea, Profetul ﷺ se căia și cerea iertare adesea, ziua și noaptea. Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:

وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً

«Pe Allah, eu Îi cer iertare lui Allah și mă căiesc înaintea Lui de mai mult de șaptezeci de ori pe zi.»”[38]

Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: „Îl număram pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând de o sută de ori într-o singură adunare:

رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

«Doamne, iartă-mă și primește-mi căința! Tu ești Cel care primește căința, Cel Îndurător.»”[39]

37 Relatat de Ibn Mājah în Sunan (3818). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (3930).

38 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (6307).

39 Relatat de Abū Dāwūd în Sunan (1516), a cărui formulare este reprodusă aici, și de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (3434). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (556).

8 Ferirea de îngâmfare și de amăgirea de sine

Printre mijloacele de izbăvire se numără ca omul să nu se îngâmfe datorită faptelor sale bune, să nu se amăgească în privința propriei persoane și a actelor sale de ascultare și să se păzească foarte mult de aceasta. Precauția față de acest lucru este un mijloc de izbăvire. Cel care însă neglijează acest aspect și lasă amăgirea de sine și îngâmfarea să-i pătrundă în suflet va pieri, fără îndoială. Șeicul Ḥāfiẓ al-Ḥakamī, Allah să aibă milă de el, a spus:

وَالْعُجْبَ فَاحْذَرْهُ إِنَّ الْعُجْبَ مُجْتَرِفٌ

أَعْمَالَ صَاحِبِهِ فِي سَيْلِهِ الْعَرِمِ

„Ferește-te de îngâmfare, căci îngâmfarea mătură faptele celui cuprins de ea în torentul său năprasnic.”

Unii oameni au fapte bune și felurite acte de ascultare, dar în sufletul lor pătrunde o urmă de amăgire de sine sau de îngâmfare, iar ei se bizuie pe faptele lor. Astfel pier, iar toate faptele lor sunt zădărnicite.

Omul trebuie să știe că are lipsuri și că, oricât de departe ar ajunge prin faptele sale, tot nu va putea aduce mulțumirea cuvenită pentru binefacerile lui Allah asupra sa. După cum a spus Profetul ﷺ:

لَنْ يُدْخِلَ أَحَدًا عَمَلُهُ الْجَنَّةَ. قَالُوا: وَلَا أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟
قَالَ: لَا وَلَا أَنَا، إِلَّا أَنْ يَتَغَمَّدَنِيَ اللَّهُ بِفَضْلٍ وَرَحْمَةٍ

„Fapta nimănui nu-l va face să intre în Paradis.” Ei au întrebat: „Nici pe tine, o, Trimis al lui Allah?” El a răspuns: „Nici pe mine, decât dacă Allah mă învăluie în harul și mila Sa.”[40]

Aceasta era starea celor mai buni oameni ai acestei comunități, dintre companioni și cei care i-au urmat. De pildă, ʿAbd Allāh ibn Abī Mulaykah, Allah să aibă milă de el, unul dintre învățații generației următoare companionilor, spunea: „Am întâlnit treizeci dintre companionii Profetului ﷺ și fiecare se temea de ipocrizie pentru sine.”[41]

40 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (5673) și de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2816). Formularea îi aparține lui al-Bukhārī.

41 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său, într-o relatare cu lanț suspendat, citată în mod categoric (48).

Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, cel de o desăvârșită sinceritate al acestei comunități și cel mai bun dintre oameni după profeți, l-a rugat pe Profet ﷺ să-l învețe o rugă pe care să I-o adreseze lui Allah în rugăciunea sa. El ﷺ l-a învățat să spună:

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

„O, Allah, mi-am nedreptățit mult sufletul și nimeni nu iartă păcatele în afară de Tine. Dăruiește-mi, așadar, iertare de la Tine și ai milă de mine! Tu ești Cel Iertător, Cel Îndurător."[42]

Cum ar trebui, atunci, să fie starea celui aflat mai prejos decât el?!

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Nimeni nu trebuie să creadă că se poate lipsi de căința către Allah și de cererea iertării păcatelor. Dimpotrivă, fiecare om are nevoie de acestea în permanență."[43]

42 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (834) și de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2705).

43 Al-Furqān bayna Awliyāʾ al-Raḥmān wa-Awliyāʾ al-Shayṭān, p. 131.

Așadar, atunci când robul primește ajutor să împlinească fapte bune și curate, să nu se bizuie pe faptele sale, să nu se amăgească și să nu se îngâmfe datorită lor. Să se teamă, mai degrabă, că faptele sale nu vor fi primite. După cum spune Preaînaltul:

﴿وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَواْ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ﴾

„Și cei care dau ceea ce dau, în vreme ce inimile lor sunt cuprinse de teamă, pentru că se vor întoarce la Domnul lor."
Coran, Al-Mu'minūn, 23:60

Când mama credincioșilor ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea, l-a întrebat pe Profet ﷺ despre înțelesul acestui verset, ea a spus: *„Sunt ei cei care beau vin și fură?"* El ﷺ a răspuns:

لَا يَا بِنْتَ الصِّدِّيقِ، وَلَكِنَّهُمُ الَّذِينَ يَصُومُونَ وَيُصَلُّونَ وَيَتَصَدَّقُونَ، وَهُمْ يَخَافُونَ أَنْ لَا يُقْبَلَ مِنْهُمْ

„Nu, fiică a lui al-Ṣiddīq! Sunt cei care postesc, se roagă și dau milostenie, temându-se că acestea nu le vor fi primite."[44]

44 Relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ (3175). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (162).

9 Amintirea socotelii și a înfățișării înaintea lui Allah

Printre mijloacele de izbăvire se numără amintirea acelei zile mărețe în care făpturile vor sta înaintea Domnului lumilor pentru socoteală și răsplată, iar nimeni nu va putea aduce altcuiva izbăvire, folos sau vătămare.

﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ثُمَّ مَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ يَوۡمَ لَا تَمۡلِكُ نَفۡسٞ لِّنَفۡسٖ شَيۡـٔٗاۖ وَٱلۡأَمۡرُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ﴾

„Și de unde să știi tu ce este Ziua Judecății? Și încă o dată: de unde să știi tu ce este Ziua Judecății? Este ziua în care niciun suflet nu va putea face nimic pentru alt suflet, iar porunca în ziua aceea va fi a lui Allah."

Coran, Al-Infițār, 82:17–19

Când credinciosul își amintește acea zi, grozăviile și încercările ei grele, aceasta îi trezește teama și îl îndeamnă să se pregătească pentru Viața de Apoi și să urmeze mijloacele care îi aduc izbăvirea și izbânda.

De aceea, Allah a arătat că cei izbăviți în Viața de Apoi vor spune că amintirea socotelii și a răsplății, pe când se aflau în această lume, a fost un mijloc al izbânzii și al izbăvirii lor. El, Preaînaltul, spune:

﴿فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقْرَءُوا۟ كِتَٰبِيَهْ
إِنِّى ظَنَنتُ أَنِّى مُلَٰقٍ حِسَابِيَهْ﴾

„Cât despre cel căruia i se va da cartea în mâna dreaptă, el va spune: «Luați și citiți cartea mea! Eu am fost încredințat că voi întâlni socoteala mea.»”

Coran, Al-Ḥāqqah, 69:19–20

Preaînaltul mai spune:

﴿وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ قَالُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِىٓ
أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ إِنَّا كُنَّا
مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْبَرُّ ٱلرَّحِيمُ﴾

„Și se vor întoarce unii către alții, întrebându-se. Vor spune: «Mai înainte, în mijlocul familiilor noastre, eram cuprinși de teamă. Allah ne-a dăruit însă harul Său și ne-a ferit de pedeapsa vântului arzător. Noi Îl chemam mai înainte. El este Cel Binefăcător, Cel Îndurător.»”

Coran, Al-Ṭūr, 52:25–28

Cine știe că va sta înaintea lui Allah și că Allah îl va întreba despre faptele sale trebuie să se pregătească pentru acea zi, să pregătească un răspuns la întrebare și să se străduiască să dea răspunsul corect.

Ibrāhīm ibn Bashshār, Allah să aibă milă de el, a spus: „L-am auzit pe Ibrāhīm ibn Adham, Allah să aibă milă de el, spunând: «Amintește-ți așa cum se cuvine de ceea ce te așteaptă și gândește-te la partea din viața ta care a trecut: te poți bizui pe ea și poți nădăjdui, datorită ei, să fii izbăvit de pedeapsa Domnului tău?! Dacă vei face astfel, îți vei ocupa inima cu grija pentru calea izbăvirii și te vei îndepărta de calea celor care se distrează, se cred în siguranță și sunt liniștiți, lăsându-și sufletele să urmeze propriile pofte, care i-au adus pe calea pieirii lor. Fără îndoială, vor afla, vor fi cuprinși de mâhnire și vor regreta:

﴿وَسَيَعْلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ﴾

„Și vor ști cei care au nedreptățit către ce întoarcere se vor întoarce.”»”[45]

Coran, Al-Shuʿarāʾ, 26:227

Muʿallā ibn Ziyād a relatat: „Al-Mughīrah ibn Mukhādish l-a întrebat pe al-Ḥasan al-Baṣrī: *«O, Abū Saʿīd, cum să procedăm cu statul în preajma unor oameni de aici care ne vorbesc până când inimile noastre sunt gata să-și ia zborul?»*

El a răspuns: «O, șeicule! Pe Allah, pentru tine este mai bine să stai în preajma unor oameni care îți trezesc teama până când ajungi la siguranță decât să stai în preajma unor oameni care te fac să te crezi în siguranță până când te ajung temerile.»”[46]

45 Ḥilyat al-Awliyāʾ (8/18).

46 Relatat de Ibn al-Mubārak în al-Zuhd (303).

10 Îndemnarea la bine și oprirea de la rău

Îndemnarea la bine și oprirea de la rău se numără printre marile manifestări ale Islamului și printre faptele sale însemnate. Ea este o pavăză pentru izbăvirea comunității, ba chiar unul dintre cele mai însemnate mijloace prin care aceasta este izbăvită de pieire. Prin ea se împuținează relele, se înmulțesc faptele bune, se răspândesc binecuvântările și coboară îndurările. Efectele ei asupra îndreptării oamenilor și a comunităților sunt cunoscute pe deplin numai de Domnul pământului și al cerurilor. Numeroase texte îndeamnă la această îndatorire și îi arată însemnătatea. Preaînaltul spune:

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ﴾

„Voi sunteți cea mai bună comunitate ivită pentru oameni: porunciți binele și opriți răul.”

Coran, Āl ʿImrān, 3:110

El, Preaînaltul, spune:

﴿وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

„Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește binele și oprește răul. Aceștia sunt cei care izbândesc.”

Coran, Āl ʿImrān, 3:104

El, Preaînaltul, mai spune:

﴿وَٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ﴾

„Credincioșii și credincioasele își sunt sprijinitori unii altora: poruncesc binele și opresc răul.”

Coran, Al-Tawbah, 9:71

Și spune:

﴿ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا۟ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا۟ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ﴾

„Aceia care, dacă le dăm putere pe pământ, împlinesc rugăciunea, dau dania, poruncesc binele și opresc răul. Iar a lui Allah este urmarea tuturor lucrurilor.”

Coran, Al-Ḥajj, 22:41

Printre dovezile că îndemnarea la bine și oprirea de la rău sunt mijloace de izbăvire și ocrotire se află cuvintele lui Allah, Preaînaltul:

﴿فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦٓ أَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ وَأَخَذۡنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابِۭ بَـِٔيسِۭ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ﴾

„Când au uitat cele ce le fuseseră amintite, i-am izbăvit pe cei care opreau răul și i-am cuprins pe cei care nedreptățeau cu o pedeapsă aspră, pentru nelegiuirea lor.”

Coran, Al-Aʿrāf, 7:165

La fel și cuvintele Profetului ﷺ:

مَثَلُ الْقَائِمِ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ وَالْوَاقِعِ فِيهَا كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهَمُوا عَلَى سَفِينَةٍ، فَأَصَابَ بَعْضُهُمْ أَعْلَاهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا، فَكَانَ الَّذِينَ فِي أَسْفَلِهَا إِذَا اسْتَقَوْا مِنَ الْمَاءِ مَرُّوا عَلَى مَنْ فَوْقَهُمْ، فَقَالُوا: لَوْ أَنَّا خَرَقْنَا فِي نَصِيبِنَا خَرْقًا وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْقَنَا، فَإِنْ يَتْرُكُوهُمْ وَمَا أَرَادُوا هَلَكُوا جَمِيعًا، وَإِنْ أَخَذُوا عَلَى أَيْدِيهِمْ نَجَوْا وَنَجَوْا جَمِيعًا

„Pilda celui care veghează la limitele stabilite de Allah și a celui care le încalcă este ca pilda unor oameni care au tras la sorți locurile pe o corabie: unii au primit partea de sus, iar alții, partea de jos. Cei de jos treceau pe lângă cei de deasupra lor atunci când luau apă și și-au spus: «Dacă am face o gaură în partea noastră, nu i-am mai deranja pe cei de deasupra noastră.» Dacă ceilalți îi lasă să facă ceea ce vor, vor pieri cu toții; dacă însă îi opresc, se vor salva atât ei, cât și toți ceilalți."[47]

Oamenii continuă să se afle în bine atât timp cât printre ei există persoane care se îngrijesc de această îndatorire. Dacă însă o părăsesc, primejdia este mare, iar pedeapsa este grea. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوُا الْمُنْكَرَ فَلَمْ يُغَيِّرُوهُ، أَوْشَكَ أَنْ يَعُمَّهُمُ اللَّهُ بِعِقَابِهِ

„Când oamenii văd răul și nu-l schimbă, este aproape ca Allah să-i cuprindă pe toți cu pedeapsa Sa."[48]

Musulmanul să se străduiască, așadar, să împlinească această măreață îndatorire, cu sinceritate față de Allah și urmând în aceasta calea oamenilor adevărului și ai călăuzirii.

De aceea, când nobilul companion Jundab ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el, a văzut câțiva dintre cei mai buni învățați ai oamenilor din Baṣrah amintind în discuția lor îndemnarea la bine și oprirea de la rău, a spus: „Niciodată nu am văzut oameni mai îndreptățiți la izbăvire decât aceștia de astăzi, dacă sunt sinceri."[49]

În această privință, musulmanul să se păzească de căile celor rătăciți și de metodele oamenilor falsității. Trebuie respectate

47 Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (2493).

48 Relatat de imāmul Aḥmad în al-Musnad (1). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1671).

49 Relatat de Ibn Abī ʿĀṣim în al-Āḥād wa-l-Mathānī (2314).

regulile drepte ale acestei îndatoriri, purtarea sa binecuvântată și principiile sale temeinice, întemeiate pe Cartea lui Allah și pe Sunnah Profetului Său ﷺ. Când este împlinită potrivit acestor principii și reguli, se realizează îndreptarea, binele și izbânda.

Dacă însă această îndatorire este îndreptată pe o cale potrivnică principiilor Legii islamice și regulilor ei cunoscute, ea se transformă într-o formă de vătămare a societăților musulmane: siguranța este tulburată, se răspândește haosul, sunt jefuite averile, este vărsat sânge și sunt încălcate cele ocrotite. La acestea se adaugă alte forme de stricăciune și vătămare pe care le poate provoca cel lipsit de înțelegerea și cunoașterea principiilor și a temeiurilor Legii islamice, aducând astfel rău atât propriei persoane, cât și comunității sale.

Câțiva oameni l-au întrebat pe Ḥudhayfah ibn al-Yamān: „Oare să nu poruncim binele și să oprim răul?" El a răspuns: „Desigur că acesta este un lucru bun, însă ridicarea sabiei împotriva conducătorului tău nu face parte din Sunnah."[50]

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a relatat de la Abū Ḥanīfah că cineva l-a întrebat despre un om care începuse să poruncească binele și să oprească răul, căruia i se alăturaseră câțiva oameni și care se răzvrătise împotriva comunității. Întrebat dacă această faptă a lui era corectă, el a răspuns: „Nu." I s-a spus: „Oare Allah și Trimisul Său nu au poruncit îndemnarea la bine și oprirea de la rău, aceasta fiind o îndatorire obligatorie?" El a răspuns: „Așa este, însă ei strică mai mult decât îndreaptă, prin vărsarea sângelui și prin socotirea ca îngăduit a ceea ce este interzis."[51]

50 Relatat de Ibn Abī Shaybah în al-Muṣannaf (37613).

51 Al-Fatwā al-Ḥamawiyyah, p. 321.

Încheiere

Unul dintre frații lui Sufyān al-Thawrī i-a scris: *„Dă-mi un îndemn, dar fii scurt."* El i-a răspuns:

> *„Allah să ne ferească pe noi și pe tine de tot răul, fratele meu! Mâhnirea acestei lumi nu se sfârșește, bucuria ei nu dăinuie, iar grijile ei nu încetează. Lucrează, așadar, pentru sufletul tău până vei fi izbăvit și nu te lăsa cuprins de delăsare, căci vei pieri. Pacea fie asupra ta!"*[52]
>
> *Muḥammad ibn al-Sammāk a spus: „Preocuparea celui înțelept este izbăvirea și fuga de primejdie, iar preocuparea celui nechibzuit este distracția și desfătarea."*[53]

Îl rugăm pe Allah să-Și desăvârșească binefacerea asupra noastră, dăruindu-ne dobândirea Paradisului și izbăvirea de Foc, și să ne întărească inimile în religia Sa. El este Aproape și răspunde rugilor. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace robului și Trimisului Său, Profetului nostru Muḥammad, precum și întregii sale familii și tuturor companionilor săi!

52 Relatat de Abū Nuʿaym în Ḥilyat al-Awliyāʾ (7/5).

53 Aceeași lucrare (8/204).

Îndemn

يا ذا الذي ما كفاه الذنب في رجب
حتى عصى ربه في شهر شعبان

O, tu, căruia nu i-a fost de ajuns păcatul din Rajab,
încât I-ai fost neascultător Domnului tău și în luna Sha'bān!

لقد أظلك شهر الصوم بعدهما
فلا تصيره أيضا شهر عصيان

După ele, iată că luna postului te-a cuprins;
nu o face și pe ea o lună a neascultării!

واتل القرآن وسبح فيه مجتهدا
فإنه شهر تسبيح وقرآن

Recită în ea Coranul și străduiește-te să-L preamărești,
căci este o lună a preamăririi și a Coranului.

فاحمل على جسد ترجو النجاة له
فسوف تضرم أجساد بنيران

Pune-ți trupul la strădanie, nădăjduind să fie izbăvit,
căci trupuri vor fi aprinse în flăcări.

كم كنت تعرف ممن صام في سلف

من بين أهل وجيران وإخوان

Câți nu ai cunoscut dintre cei care posteau odinioară,
din familie, dintre vecini și frați!

أفناهم الموت واستبقاك بعدهم

حيا فما أقرب القاصي من الداني

Moartea i-a luat, iar tu ai rămas după ei
în viață: cât de aproape este cel îndepărtat de cel apropiat!

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

ʿASHR MŪJIBĀT LI-L-NAJĀH

PE CALEA IZBĂVIRII

Îndrumări pentru inimă, cuvânt și faptă.

Zece îndrumări din Coran și Sunnah despre monoteism, urmarea Profetului Muḥammad, păzirea limbii, rugă, căință și pregătirea pentru întâlnirea cu Allah.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro